

KAVICS A MAGASBAN

Demoszthenésről az a hír járja, hogy felfelé ívelő politikai karrierje kezdetén kavicsot helyezett nyelve alá, hogy legyőzze a szónoki képességeinek gátat szabó dadogását. Most mi is kaptunk egy "kavicsot", próbáljuk hát ki, javít-e valamit beszédhibánkon. Óvatos emberek lévén, vizsgáljuk meg először, hogy valóban kavicsai van-e dolgunk.

Röntgenkép

Amikor másfél évvel ez előtt átvettük a "--"-jel szerkesztését, az újság gyakorlatilag nem létezett. Létezett viszont néhány ember, akiknek "határozott" elképzeléseik voltak arról, hogy milyennek is kellene lennie egy kari lapnak. Bár sem a gyakorlat, sem a tekintély nem állt az oldalunkon, de belefogtunk. Menet közben derült ki, hogy azok a bizonyos ködös elképzelések és a mi elgondolásaink nem egészen fedik egymást. Támogatás helyett csupán dorgálást kaptunk. A lap működni kezdett, megjelent, rendszeresebben és nagyobb terjedelemben, mint az elmúlt néhány évben bármikor.

Nem értvén igazán a dorgálást, rögtön az elején megkértünk arra néhány, magát e kérdésben avatottnak érző személyt, hogy fogalmazza meg nyíltan ellenérveit. Ezt Nikola Gyöngyi 1987 őszén meg is tette, a második szám megjelenése után. Hogy akkor nem jelentettük meg ezen írást, annak sem taktikai, sem politikai okai nem voltak. Úgy véltük, egy-két szám egy folyamatosan megjelenő, szándékozó lapnál még túlságosan kis rálátást biztosít egy recenzens számára. De ne tagadjuk, voltak ennél prózaibb, mondhatni pragmatikus okaink is: a lap régi tanárszerkesztője akkor mondott le, új még nem volt -- s ezzel egyidőben akartuk a dékán akkoriban még meglévő cenzúra-jogát megbolygatni. (Ami azóta a mi közbenjárásunk nélkül is megszűnt.) Ráadásul éppen az októberi szám kapcsán (ürügyén?) az akkor még hattyú szerkesztőségén belül is szakadásra került sor. Azt is e szám után tudtuk meg, hogy a KAR anyagi okok miatt nem tudja vállalni a lap havi megjelentetését. Mi sem tudhattuk pontosan, hogyan tovább, mikor jelenik meg legközelebb új szám, s a megírt kritika akkor aktuális lesz-e még. A jelek szerint aktualitását megtartotta, hiszen kifogásai megegyeznek azokkal, amit most közlünk.

"hasábokba tördelt manipulatív fikció" és a glasznosztv hullámlovaslása

Politikai lapot csinálni valóban nehéz dolog lehet. Mentségünkre szóljon, hogy mi soha nem akartunk politikai lapot csinálni. Csupán olyan fórumot szeretettünk volna teremteni, ahol mindenki azzal foglalkozhat, amit ő a legérdekesebbnek tart mai világunkban. Arról már nem igazán tehetünk, hogy ez mostanában a politika. Az idők változnak, s ezzel együtt változniuk kell a különböző lapok funkciójának is. Mi úgy gondoltuk, azzal "felelünk meg" legjobban lapteremtő bölény őseink szellemének, ha a lap a mai egyetemi polgárság érdeklődését tükrözi. Még akkor is, ha ez a volt szerkesztőknek tetszik legkevésbé.

Amit mi tudni vélünk egy politikai lapról, az éppen az, hogy nem manipulálhat a szó hagyományos, kelet-európai értelmében. (Minden megnyilatkozás természetesen manipuláció, s minket csak az különít el ebben a közegben a többiektől, hogy semmilyen hatalmi csoportosulás sugallatának nem engedünk eddig sem.) A mai Magyarországon véleményünk szerint csak imitációja figyelhető meg a politikai változásoknak. Nálunk a valaha volt legnagyobb sztálinistákból is élharcos reformerek lesznek. Az imitált reformfrazeológia

azonban lassanként elkopik, s a demagógia egyre nyilvánvalóbbá válik. Ebben a helyzetben konjunktúra-lovaglással vádolni bennünket enyhén szólva nevetséges. Elég talán csak azt felhozunk "védelmünkben", hogy a társadalmi nyilvánosság tágitása érdekében tett "lépéseink" még ma sem elfogadhatóak a hatalom számára. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy hivatalos sajtóban még egyetlen általunk közölt dokumentum sem látott napvilágot.

Az pedig, hogy a szerkesztésben ki milyen rendet lát, egyéni megítélés kérdése. Olcsó és könnyű lenne most hasonlóan kaotikus benyomást keltő felsorolást ideválogatni bármely kari folyóiratunkból. Könnyű lenne azt mondani, hogy mi ebben rendet látunk, abban pedig nem. Ezzel a dologgal csak az a baj, hogy a szemlélet értelmetlen.

Jelenleg három feladatot érzünk magunkénak.

- 1 - híradást a KAR életéről,
- 2 - diákokat érdeklő, de a hivatalos sajtóból kiszorított témák, írások közlését
- 3 - kritikák, esszék, fordítások közreadását.

A harmadik részt kellene tovább erősíteni diák-írásokkal, ill. e három szerkesztési elvben talán a jobb arányokat megtalálnunk.

Mindhárom irányt egyetlen közös nevező azonban összefog, ez pedig a minőség követelménye. Nem közöltünk, s ezután sem fogunk olyan írást közreadni, amely nem üti meg az általunk elvárt színvonalat, legyen az diák, vagy akár tanár alkotása. Nem arról van tehát szó, hogy az asztalunkon heverő diák-írások halmazait mi azért rekesztjük ki a "---"-jelből, mert a "nagyok" cikkeinek akarunk elsősorban helyet biztosítani. A diák-szerzők aránya a mostani lapban nem jobb és nem rosszabb, mint a korábbi időszakban. (Gondoljunk csak az 1985-ös évfolyamra, amikor öt szám lényegében csak Szörényi László írásával adott ki lapnyi terjedelmet.)

Sztrájk és bölényjósítás

Arra hivatkozni, hogy a "bölények" előre látták, hogy szárnyaló szavaikból sztrájk születik majdan, nevetséges demagógia. De menjünk sorjában. Az a vád fogalmazódott meg a lap ellen eddig a leggyakrabban, hogy holmi "külső" hívságok kedvéért elhanyagolja a KAR közéletét (ami nem volt, s ma sincs, minden ellenkező híreszteléssel ellentétben). Az eddig megjelent számaink mindegyike foglalkozott a KAR közéletével, mindent leközöltünk, ami ezzel kapcsolatos. Arról már nem mi tehetünk, hogy csak ennyi történt, mint ahogy arról sem, hogy "szerkesztőségünk" ajtaját nem ostromolta a diákság-tanárság a régiak hogyan "irányították" a kari közéletet, de ez a közélet mindmáig fikció maradt. Igaz, hogy mi sem kezdeményeztünk kari vitákat a lapban. Mára teljesen nyilvánvalóvá vált, hogy akari oktatás színvonalának emelkedéséhez: 1. a felsőoktatás egészét kell megreformálni (radikálisan és gyorsan) 2. arra pedig személy szerint külön-külön kellene kitérni, hogy XY tanárnak-diáknak mi keresnivalója van az egyetemen. Hogy ezt nem tettük, nem hisszük, hogy elsősorban gyávaságunk kérdése lenne. Inkább annak bizonyítéka, hogy a karon belül sincs semmilyen hagyománya a demokráciának.

S itt érkezünk el a jelenlegi "sztrájk" kérdéséhez: A sztrájk (ami 1988. október 28-án történt) megítélésében nagyon megoszlanak a vélemények. 1981, azaz a HKR kezdeményezése (és kudarca) óta egyedül most nyílt (volna?) lehetőség arra, hogy a hallgatók kézzelfogható eredményt tudjanak kiharcolni a felsőoktatásnak. Ezt a reményt a legutóbbi Kari Fórum megcáfolni látszik. Ha pusztán az Operatív Bizottságon múlt volna a folytatás, akkor ma nem tartanánk az országos demonstrációnál. (Máig nem világos nagyon sokak számára, hogyan szavazhatott a sztrájk folytatása-megkezdése ellen <ill. miként tartózkodhatott a szavazástól> éppen az Operatív Bizottság.) Lehet arról vitatkozni, hogy mire vezethet a demonstráció, véleményünk szerint azonban jelenleg ez az egyetlen eszköz a kezünkben, amivel a demoralizált

intézményeket a minimális tárgyalásokra rá tudtuk volna kényszeríteni. Az a bizonyos minisztériumi válasz és a tömegkommunikáció reagálása (kozmetikázott terminológiák) egyértelműen bebizonyították, hogy nem tekintenek bennünket tárgyalópartnernek. (Tudjuk, hogy a kudarc – mert arról van szó – nagyon kis mértékben múlt a KAR hallgatóságán, de a KAR-on belüli lehetőségeket sokkal jobban ki kellett- és lehetett volna használni. Az eddig történtek inkább a tárgyalás-imitáció kategóriájába tartoznak. Az oktatás jelenlegi helyzete azonban nem tűr halasztást és hosszas alkudozási folyamatokat. E ezen a helyzeten nem sokat változtatott az országgyűlés legutóbbi döntése sem.

Meg az indiánok

Hogy végezetül mi is nagy tekintélyű példaképeinkre hivatkozzunk: régi nagy indián törzsfőnökök is tudták már, hogy – mint annyi minden e tájon – a bölénység fogalma is kiüresedett mára. Felejtsük hát el, s ha már emléke sem fog kísértani, akkor végre egyenrangú felekként állhatunk egymással szemben. S az igazi párbeszédben majd talán e kavicsként kapott ködarab is valódi kavicsná csiszolódik.

(a szerk.)

Feltehetően a tanulók az előző fejezetekben elsajátították az ütések, rúgások alaptechnikáját. Az összetett gyakorlatoknál már képesek ezeket kontrollal, pontosan végrehajtani. A halántékütést mindvégig jelezni kell. A gyakorlás lélektani nehézsége a szembenyúlás ténye!

- Első lépésként a tanulók ujjakkal, mérsékelt erővel nyomják meg saját szemüket, érezni fogják a gyakorlat erejét, humánus voltát (a nyomás megszűnésével a fájdalom is megszűnik).
- A szem nyomását a társ talajra kíséréséig nem szabad csökkenteni!

